

Excma. Alcaldesa Colau
Im. 6è Tinent d'Alcalde Martí
Regidor Mascarell
President del Patronat del Gran Teatre del Liceu
Director del Concurs Internacional de Cant Tenor Viñas
Personalitats del món de l'òpera
Guanyadors d'edicions anteriors
Concursants
Amigues, amics tant assistents com tele connectats, molt bona tarda!

“Amb l'òpera aprenem a observar a la gent. A aprendre allò que no sé i a ser la persona que encara no sóc” – Patrice Chereau

Amb el pòrtic que precedeix al recital de la soprano Iréne Theorin, voldria contestar dues preguntes. La primera: quin rol té l'òpera avui? I la segona: quina és la importància d'un Concurs de Cant?

Contestant la primera, i parafraçant a Picasso: “L'òpera és una mentida que explica la realitat”. Si Europa és el museu del món i la Mediterrània el bressol del teatre (a Grècia) i de l'òpera (a Itàlia), necessitem ser audaçs per vitaminar aquest gènere que neix a la Florència del 1600. L'òpera en les darreres dècades mostra algunes senyals preocupants de decadència i el seu model ha de ser novament debatut. El repertori no evoluciona, les estrenes són marginals i el públic es redueix.

En la Història de la Humanitat, l'òpera només representa els darrers 400 anys i per tant no podem considerar quelcom fixat per sempre. Cal una nova dinàmica per fer de l'òpera un art viu cercant el sublim amb un projecte sòlid, ple de creativitat i una dosi d'humanisme.

Així, el Gran Teatre del Liceu aspira a ser un espai de reflexió sobre el paper de l'art a la societat, el paper de l'òpera avui i el paper de l'art dins de l'òpera. Té per tant una vocació que va més enllà del propi gènere. Aspira a ser un Centre de les Arts i la Reflexió amb capacitat per a transformar persones.

D'altra banda, un teatre d'òpera no és un museu condemnat a una infinita repetició.

En la nostra civilització d'economia de gestos, en la societat del clic, del clip, del flash, del zapping i del visionat de vídeos al doble de velocitat i en un entorn on les sèries de Netflix o HBO vampiritzen els nostres desitjos de consum, necessitem l'òpera, entesa com l'art d'imaginar, en un espai en permanent metamorfosi.

Si avui la flama dionisiaca passa més als concert de rock que a Bayreuth, el teatre ha de ser lloc de fervor místic on s'experimenti sobre sentiments estètics i maneres de viure.

Així, un espectacle només serà bo si explica alguna cosa d'avui per a la gent d'avui, abandonant la continuïtat, la idea de refer i el concepte de reproduir automàticament.

Reinventar vol dir crear un lloc d'encontre entre els diversos models d'expressió, amb noves dramàturgies, mixtures de tradicions i noves maneres de difusió.

Si l'òpera té una oportunitat és perquè ha de parlar de les preocupacions de la nostra societat: les diferents formes d'estimar, els límits i fronteres en la lliure circulació de persones, l'abús de poder, els cossos normatius, la degradació del planeta, la intel·ligència artificial, el reconeixement a la gent gran... són reptes que també representen els nous subjectes a recollir en l'òpera. L'òpera és doncs, l'art que dona sentit al món.

Amb Salvador Alemany, Valentí Oviedo, Josep Pons, Àlex Ollé i la resta de l'equip del teatre us proposem un viatge amb actitud creativa, però amb respecte per la tradició, que cerca una personalitat pròpia que faci diferent el Liceu en relació a qualsevol altre teatre del món. Som a Barcelona, a Catalunya i a la Mediterrània.

Així, amb un audaç programa educatiu, social i artístic sòlid, volem convèncer al públic. Aquest públic que ja no és un sol públic, sinó una diversitat de públics; tants com 2.300 públics cada nit (que són el nombre de butaques a la sala).

Només situant-nos amb una actitud de mediació, intercanvi i co-creació arribarem a connectar amb les persones i els nous públics.

L'òpera és més que mai una forma d'art polític i ètic en que no podem separar l'art de l'escàndol, que requereix d'un esforç intel·lectual i que és d'una bellesa efímera. Necessitem vincular-la al present. L'òpera no pot predir el futur, però sí que pot avisar de les seves conseqüències.

L'univers de l'òpera és molt únic i especial: el vellut vermell, les dives, els pinyols, els galls, el fossat de l'orquestra, les llotges, el mestre apuntador, les sales de dits... conceptes que ens parlen d'un món fascinant ple de codis i amb un cànon de títols i repertori a revisitar.

Com fer per ampliar el repertori i fer entrar les noves creacions dels nostres compositors? Benet Casablancas, Hèctor Parra, Joan Magrané, Albert Guinovart, Raquel García-Tomás, entre molts d'altres.

Permeteu-me que m'aturi un moment en la rica tradició del Liceu amb les Grans Veus. Des del gran Caruso fins a Montserrat Caballé, Josep Carreras, Jaume Aragall, passant per Pavarotti, del Mónaco, Victoria de los Àngeles, Marton, Gruberova, Corelli, Kraus, Chaliapin, Radvanovsky, Sutherland, Camarena, Palet, Obraztsova, Bergonzi, Bastianini, Milnes, di Stefano, Olivero, Flagstad, Nilsson, Cossotto, Hotter, Cappuccilli, Freni, Horne, Kaufmann, Flórez, Theorin, Zajick, Hvorostovsky i un llarguíssim etc.

És avui on cal recordar dues figueres indiscutibles: Renata Tebaldi (que el 2022 hagués fet 100 anys) i Maria Callas (que el 2023 també farà cent anys del seu naixement). La rivalitat entre elles queda recollida de forma inefable en aquestes declaracions.

La Callas diu: "No em compari amb la Tebaldi. Es com comparar el champagne amb la Coca-cola".

Al que la Tebaldi respon: "Desgraciadament el champagne s'avinagra aviat"

I quan els tebaldistes reben amb tomàquets a la Callas en el Teatro alla Scala de Milà, la soprano grega demana silenci i diu: "On han aconseguit aquestes verdures tant fresques fora de temporada?"

L'òpera: un meravellós món que conjuga moltes disciplines artístiques, tradició i innovació, rivalitats, passions, drama i emoció; i el Liceu: un espai que vol vertebrar una nova identitat, esdevenint una institució viva, experimental en contínua evolució. El Liceu no pot perdre la gana ni la imprudència. S'ha de preguntar que queda de la radicalitat de la pròpia òpera. Es per tant un projecte que qüestiona els seus límits i que vol sorprendre (entès com ho feien els antics grecs: sorprendre com a desig d'aprendre).

El Liceu és una invitació a gaudir, a jugar, a pensar i créixer!

En relació a la segona pregunta, sobre quina és la importància d'un concurs de cant?

Efectivament no és una cursa de cavalls ni una Olimpíada de l'acrobàcia.

Quina és l'espurna que adjudica l'extraordinari a un instant? O quina la diferència entre el present i l'infinit?

L'art és sens dubte la sola resposta que ens allunya d'un món binari i cartesià i l'òpera aquell gènere on, a banda se combinar-se amb enginy les arts, no es pots controlar el resultat de cada nit. Així, la veu esdevé el recurs més preuat d'aquest ecosistema, on precisament la bellesa rau en la fragilitat i la manca d'aquest control absolut. Són doncs, la tècnica, el talent i l'art dels intèrprets les eines que ajuden sensiblement en aquest propòsit.

Si l'òpera és el gènere més bonic del món i aquell que explica els anhels i imperfeccions de la nostra societat, el Gran Teatre del Liceu és el temple on s'administra el present d'unes temporades, però també l'espai on es procura pel futur d'uns joves cantats que volen tenir

oportunitats en aquest difícil i competitiu viatge envers la professionalització. Així, és pel Liceu una enorme satisfacció poder celebrar noves edicions del Concurs Internacional de Cant Tenor Viñas, senyal inequívoca de la identificació total i absoluta entre els projectes.

Amb la complicitats dels teatres d'òpera més rellevants del món com són Teatro alla Scala de Milà, la Deutsche Opera de Berlín, The Metropolitan Opera de Nova York, Los Angeles Opera, l'Opéra Nacional de París, el National Centre for the Performing Arts of China de Beijing, el Bolshoi Theatre of Russia de Moscou, el Royal Opera House Covent Garden de Londres, el Teatro Real de Madrid, la Staatsoper de Berlín i la San Francisco Opera, el Concurs Tenor Viñas manté un enorme prestigi i reconeixement dins dels concursos de cant de tot el món.

En l'any de les celebracions del 175è aniversari de la fundació del Gran Teatre del Liceu i fent una lectura artística de les innumbrables vetllades musicals daurades de la història del Teatre, podrem fer una col·lecció de les millors veus del món que han emocionat a generacions de melòmans i han tingut en el Liceu la seva llar natural.

Més de 13.500 audicions després, el Concurs Tenor Viñas és una clara expressió d'un model públic-privat on la cerca de les millors veus del futur és la seva raó de ser. Un cop superada l'excitant feina d'identificació de la importància de les veus de demà, immediatament es teixeix una relació entre guanyadors i Teatre per mirar d'engrandir la gran família de l'òpera des del Liceu al món. Només mimant, desenvolupant i guiant a aquests artistes podrem garantir un acompanyament sòlid i exitós.

Públic, institucions, entitats, empreses i organitzadors estan orientats a recolzar i quedar seduïts per la fragilitat d'uns instants on s'atura tot: una frase, un agut en suspensió, un gest, una mirada... que ens farà plorar, riure i emocionar-nos. Serà en aquest instant on la màgia crearà un nou mite i on es perfeccionarà el cercle d'un teatre que té fe absoluta en el talent dels més joves; en aquells que ens han de donar noves nits inoblidables.

Per bé de tots els barcelonins i barcelonines i melòmans del món, els cantants vinguts d'arreu aparcaran els seus nervis, les esgotadores nits d'estudis i els sacrificis per poder convèncer i fer-se un lloc en l'Olimp de la lírica..

Una cita ineludible en el calendari anual dels aficionats a l'òpera, que també representa un gran aparador per els que volen conquerir-nos amb un moment d'emoció. Sigueu convidats al Concurs Viñas: un espai on un instant pot esdevenir infinit. Moltes gràcies!

Víctor García de Gomar
Director artístic del Gran Teatre del Liceu